

PROTOKÓŁ z XXXVI posiedzenia Rady do Spraw Cyfryzacji, które odbyło się 24 czerwca 2022 roku, o godzinie 12:00 w formie wideokonferencji.

Dyskusja nad nową wersją dokumentu Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych z udziałem Pani Katarzyny Nosalskiej, Dyrektor Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w KPRM; Pana Krzysztofa Głomba, Pełnomocnika Ministra Cyfryzacji do spraw współpracy z administracją samorządową Rzeczypospolitej Polskiej, Pełnomocnika Ministra Cyfryzacji do spraw relacji z podmiotami działającymi na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych oraz Pani Anny Kwiatkowskiej, członka Rady.

Na wstępie swojego wystąpienia Pan Przewodniczący wskazał temat posiedzenia - Program Rozwoju Kompetencji Cyfrowych i przekazał głos Pani Dyrektor Katarzynie Nosalskiej, która rozpoczęła prezentację ze szczegółowym opisem programu. Podstawą programu jest Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Pani Dyrektor zwróciła uwagę, że dokument nie jest strategią, ale ma charakter operacyjno-wdrożeniowy. Następnie przedstawiła strukturę dokumentu.

Dokument zawiera kluczowe priorytety programu. Jest również dostosowany do wymogów ustawowych. Pani Dyrektor wskazała też na powiązanie PRKC z innymi dokumentami rządowymi, czyli m.in. Strategią na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, Strategią Produktyności 2020, Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030, Strategią Sprawnego i Nowoczesnego Państwa i Programem Zintegrowanej Informatyzacji Państwa. Następnie podkreśliła znaczenie kompetencji cyfrowych w PRKC. Wskazała, że pod tym pojęciem rozumie nie tylko kompetencje narzędziowe i informatyczne, ale przede wszystkim funkcjonalne wykorzystanie cyfryzacji w życiu codziennym lub zawodowym.

Podkreśliła również, że u podstaw programu leżała idea uczenia się przez całe życie. Z tego powodu opis programu koncentruje się wokół konkretnych potrzeb społecznych. Pani Dyrektor zaznaczyła, że w trakcie konsultacji nad dokumentem wskazano na potrzebę dostosowania go do współczesnej rzeczywistości technologicznej. Trudność tego wyzwania zwiększyła się z powodu kolejnej rewolucji cyfrowej. Niezbędne jest uwzględnienie dynamizmu działań w sferze cyfryzacji i trendów biznesowych. Pod uwagę musi być też brane cyberbezpieczeństwo i dezinformacja. Te czynniki będą nadawały kształt kompetencjom cyfrowym.

Jako grupy docelowe programu wskazano uczniów, studentów, pracowników, użytkowników technologii cyfrowych, osoby stawiające pierwsze kroki w świecie cyfrowym, dzieci w wieku przedszkolnym, specjalistów ds. cyfryzacji, nauczycieli i edukatorów, osoby zarządzające i pracowników sektora publicznego. Grupy docelowe zostały ustalone na podstawie specjalistycznych badań grupowych.

Priorytety programu to:

- 1) rozwój edukacji cyfrowej,
- 2) zapewnienie każdemu możliwości rozwoju kompetencji cyfrowych,
- 3) rozwój zaawansowanych kompetencji cyfrowych,
- 4) wzmocnienie zarządzania i koordynacji działań w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych,
- 5) wsparcie kompetencji cyfrowych pracowników różnych sektorów.

Pani Dyrektor wskazała ministerstwa, które odegrały kluczową rolę w procesie ustalania priorytetów (np. Ministerstwo Edukacji i Nauki czy Ministerstwo Rozwoju i Technologii). Natomiast wśród celów programu do 2030 r. wskazała:

- 1) 40% mieszkańców Polski będzie posiadać ponadpodstawowe kompetencje cyfrowe,
- 2) 29% specjalistów ICT będą stanowić kobiety,
- 3) 80% mieszkańców Polski będzie posiadać co najmniej podstawowe kompetencje cyfrowe,
- 4) 6% pracujących będą stanowić specjaliści ICT.

W administracji rządowej ma funkcjonować mechanizm koordynacji i monitorowania działań wspierających rozwój kompetencji cyfrowych. W celu realizacji tego zamierzenia powołano Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych. CRKC ma dokonywać przeglądu i stanu realizacji planowanych celów. Zapewnia skuteczne zarządzanie wdrażaniem PRKC. Pani Dyrektor zwróciła uwagę na potrzebę powołania specjalnego ośrodka analitycznego, który wspierałby CRKC. Innymi zadaniami CRKC ma też być ewaluacja, aktualizacja i analiza procesów stopniowej cyfryzacji społeczeństwa. Program ma być elastycznie dostosowany do zmiennych potrzeb społecznych. Dodatkowo mają zostać powołane w całym kraju Kluby Rozwoju Cyfrowego. Ich celem będzie:

- 1) wzmocnianie więzi społecznych,
- 2) wyrównywanie szans w różnych regionach Polski,
- 3) utworzenie lokalnych ośrodków uzupełniania kompetencji cyfrowych,
- 4) przeciwdziałanie bezrobociu i wykluczeniu społecznemu.

Docelowo ma powstać 2500 KRC, w których ma pracować 5000 edukatorów. Kluby otrzymają niezbędny sprzęt i wyposażenie. Źródłami finansowania programu są budżet państwa, Fundusze Europejskie i Krajowy Plan Odbudowy. Koszt realizacji działań w ramach PRKC na lata 2022-2031 to 8 325 mln złotych. Podsumowując Pani Dyrektor przedstawiła korzyści płynące z PRKC. To m.in. swoboda korzystania z usług w życiu codziennym, pozytywne nastawienie do technologii oraz budowa świadomego społeczeństwa cyfrowego.

Po zakończeniu swojej wypowiedzi Pani Dyrektor Nosalska zaprosiła do dyskusji i wymiany poglądów na temat programu. Pan Przewodniczący przekazał głos Pani Annie Kwiatkowskiej, która powołała się na dotychczasowe ustalenia członków zespołu. Podkreśliła konieczność głębszych działań w zakresie dostosowania programu do czwartej rewolucji przemysłowej.

Wyróżniła trzy kluczowe elementy w programie. Pierwszy to grupy docelowe. Główny problem polega na zakwalifikowaniu osób starszych do grupy osób początkujących w sferze cyfrowej. Należy uwzględnić tę część społeczeństwa w analizach. Drugi element to sfera kwalifikacji i zgodność z krajowymi ramami kwalifikacji. Ten element powinien zostać zaakcentowany w dokumencie. Pani Anna Kwiatkowska podkreśliła znaczenie końcowych efektów kształcenia. Trzeci element to edukacja informatyczna - kluczowy segment rozwoju kompetencji cyfrowych w oparciu o doświadczenia krajów rozwiniętych. Następnie uczestniczka obrad zaprezentowała prezentację z uwagami na temat PRKC. Wypowiedziała się na temat usystematyzowania dokumentu i wskazania celów strategicznych. Podkreśliła znaczenie doświadczeń w innych krajach. Oprócz tego do ważnych czynników zaliczyła również działania skalowane i kolejne edycje projektów. Wspomniała również o ewaluacji etapowej i końcowej.

Pani Anna Kwiatkowska wspomniała o edukacji cyfrowej. Wskazała na potrzebę podziału tej formy edukacji na formalną i nieformalną. W programie brakuje nakreślenia szerszego tła dla edukacji informatycznej. Podkreśliła ponownie konieczność certyfikowania umiejętności cyfrowych zgodnie z ramami kwalifikacji i wsparcia cyfrowego osób starszych.

Pani Dyrektor Katarzyna Nosalska odniosła się do omawianego obszaru edukacji cyfrowej. Zaproponowała ponowne spotkanie konsultacyjne z Panią Minister Justyną Orłowską. Na proponowanym spotkaniu miałyby zostać omówione ponownie kwestie edukacji. Pani Anna Kwiatkowska wskazała na potrzebę wyróżnienia osób starszych. Z kolei Pani Dyrektor Nosalska zaproponowała, aby standard działania dla uczestników programu opierał się na ustalonych ramach kwalifikacyjnych. Zwróciła też uwagę, że z powodu ogólnego charakteru dokumentu nie ma zawartych wszystkich zawodów, których mogą dotyczyć wytyczne kwalifikacji. Jej zdaniem wszyscy realizatorzy projektu powinni otrzymać standard opisu ram kwalifikacji. Takie rozwiązanie pozwoliłoby uzyskać ustandaryzowane opisy. Drugim krokiem byłoby znalezienie opisów, które pasują do istniejących ram kwalifikacji. Cel elastyczności uniemożliwia stworzenie sztywnej listy zawodów.

Pan Przewodniczący przekazał głos Panu Krzysztofowi Głombowi, który zaznaczył potrzebę realnego wpływu CRKC na koordynację pomiędzy różnymi instytucjami, które będą wpływać na kształt realizacji samego programu. Uznał, że Centrum powinno wnioskować o znaczące wzmocnienie swojego potencjału – tak na poziomie politycznym, jak i na poziomie eksperckim, gdyż możliwości CRKC nie komponują się z postawionymi przed nim zadaniami. Drugą kwestią poruszoną przez Pana Krzysztofa Głomba był fakt, że projekty w zakresie rozwoju kompetencji cyfrowych potrzebują ewaluacji, gdyż obecnie nie dysponuje się odpowiednimi informacjami na temat efektów ww. projektów. Ewaluacja w tym przypadku

miałaby posłużyć również temu, aby przyszłe projekty z zakresu rozwoju kompetencji cyfrowych na bieżąco dostosowywać do stale zmieniających się realiów.

Pani Dyrektor Katarzyna Nosalska odnosząc się do pierwszej uwagi – ewaluacji projektów – zapewniła, że będzie to jeden z priorytetowych celów. Przyznała, że uwagi Pana Krzysztofa Głomba były bardzo trafne i stanowić będą jedne z najtrudniejszych wyzwań lat następnych.

Głos zabrała Pani Anna Kwiatkowska, wskazując, że myślenie komputacyjne w kształceniu cyfrowym jest jedną z kwestii fundamentalnych i postawa taka rozlewa się (a przynajmniej powinna) na wszystkie grupy społeczne.

Jeden z członków Rady wskazał, że zawarte w programie technologie przełomowe nie posiadają swojej twardej definicji i rozsądnym byłoby podjęcie próby ich ustandaryzowania. Dodał, że technologie przełomowe występują tylko w sekcji kształcenia pracowników, co jest błędem, gdyż taki fragment powinien pojawić się również w przypadku pracowników ICT – sprawę tę uznał za kluczową. W tym aspekcie zdefiniował także problem w postaci braku partnerów realizacji istniejących już inicjatyw w zakresie technologii przełomowych. W odpowiedzi Pani Dyrektor Nosalska wskazała na problem nie tyle braku, a bardziej rozbieżności w standaryzacji technologii przełomowych. Jeden z członków Rady wskazał, że w standaryzacji sektora cyfrowego powinniśmy w możliwie dużej mierze czerpać ze standardów Paktu Północnoatlantyckiego. Element bezpieczeństwa międzynarodowego i rywalizacji geopolitycznej powinien zostać dodany, jako jedno z uzasadnień. W tym kontekście Pan Przewodniczący odwołał się do trwającego obecnie konfliktu zbrojnego na Ukrainie oraz roli cyfrowej służby cywilnej, która w kontekście bezpieczeństwa narodowego Ukrainy korzysta z pełni swoich możliwości, a przede wszystkim działa skutecznie i jest ważnym elementem bezpieczeństwa cyfrowego.

Wspomniano, że dokument strategiczny obowiązywać ma do 2030 roku. W związku z tym zadano pytanie, jak wygląda szersze postrzeganie całej strategii i czy są już wypracowane jakieś koncepcje tego, jakie działania podjąć będzie trzeba po 2030 roku. Pani Dyrektor Nosalska odpowiedziała, że strategia ta ma przygotować państwo polskie na głębszą transformację, stworzyć podwaliny pod przyszłe strategie, które będą budowane na jej efektach. Pan Przewodniczący krótko dodał, że warto byłoby w strategii zawrzeć rozdział ogólnej wizji następnych 10 lat.

Jeden z członków Rady krótko podzielił się swoją pozytywną opinią na temat projektu przedstawionego przez Panią Dyrektor Nosalską. Zauważył, że z biegiem czasu doszło do znaczącej profesjonalizacji i skoku jakościowego dokumentu. Pan Przewodniczący przyłączył się do pozytywnej opinii.

Podsumowując rozmowy na temat PRKC, Pani Dyrektor Katarzyna Nosalska serdecznie podziękowała wszystkim uczestnikom za uwagi oraz zachęciła do dalszego przesyłania pomysłów i komentarzy. Zaznaczyła, że każda uwaga jest przez jej zespół skrupulatnie notowana i poddawana dyskusji na zespole.

Wolne wnioski.

Pan Wiceprzewodniczący przypomniał o terminie do zgłaszania pytań i wniosków do Pana Wiceministra Pawła Lewandowskiego. Pan Przewodniczący dodał, że 15 lipca odbędzie się posiedzenie Rady z udziałem Pana Wiceministra i poprosił obecnych członków spotkania, aby odpowiednio wcześniej zgłaszali swoje uwagi i zapytania.

Pan Przewodniczący przypomniał o prośbie do każdego członka i eksperta Rady o spisanie trzech najważniejszych tematów w dokumencie traktującym o działaniach dokonanych, wykonywanych i zaplanowanych przez Radę.

Uczestnicy posiedzenia:

Członkowie Rady:

1. Izabela Albrycht
2. Konrad Ciesiołkiewicz
3. Andrzej Dulka
4. Michał Kanownik
5. Janusz Kosiński
6. Karol Krawczyk
7. Anna Beata Kwiatkowska
8. Dariusz Milka - Wiceprzewodniczący
9. Aleksandra Musielak
10. Józef Orzeł - Przewodniczący
11. Paweł Śniatała
12. Mateusz Tykierko
13. Marcin Zarzecki

Zaproszeni goście:

14. Katarzyna Nosalska, Dyrektor Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w KPRM
15. Krzysztof Głomb, Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji do spraw współpracy z administracją samorządową Rzeczypospolitej Polskiej; Pełnomocnik Ministra Cyfryzacji do spraw relacji z podmiotami działającymi na rzecz rozwoju kompetencji cyfrowych
16. Jarosław Mojsiejuk, ekspert Rady

Sekretariat Rady i pracownicy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów:

17. Przemysław Kalinowski, Naczelnik wydziału, Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w KPRM
18. Katarzyna Bis-Płaza, Naczelnik wydziału, Departament Architektury Informacyjnej Państwa w KPRM
19. Justyna John, Główny specjalista, Centrum Rozwoju Kompetencji Cyfrowych w KPRM
20. Sylwia Stefaniak, Ekspertka, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM
21. Ewa Świętochowska, Ekspertka, Departament Tożsamości Cyfrowej w KPRM
22. Katarzyna Gójska, KPRM
23. Anna Supeł, KPRM

24. Joanna Laskowska, KPRM